

Sygn. akt II KK 257/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Henryk Gradzik

SSN Jan Bogdan Rychlicki

Protokolant Małgorzata Sobieszczańska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Barbary Nowińskiej,
w sprawie **J.C., P.C., P.B., Ł.K., D.B., G.G., P.S., K.N., K.D., D.M., K.K., A.B.,
K.S., P.K., S.P., P.T., P.W., T.K., M.J., P.W.** oskarżonych z art. 59 ust. 1 Ustawy z
dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 19 grudnia 2017 r.,
kasacji, wniesionych przez Prokuratora na niekorzyść
od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 22 lipca 2016 r., zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w P.
z dnia 24 czerwca 2015 r,

- 1. uchyla zaskarżony wyrok wobec oskarżonych: P.C., M.J.,
D.B., P.T. i P.W. i w tej części przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania;**
- 2. oddala kasację Prokuratora Okręgowego w P. w pozostałej
części;**

3. zasądza od Skarbu Państwa kwoty po 738 zł (siedemset trzydzieści osiem), w tym 23 % podatku VAT na rzecz:

a) adw. M. G., kancelaria adwokacka w P. tytułem wynagrodzenia za obronę osk. P.S. w postępowaniu kasacyjnym wykonywaną z urzędu,

b) adw. J. Z., kancelaria adwokacka w P. tytułem wynagrodzenia za obronę osk. S.P. wykonywaną z urzędu w postępowaniu kasacyjnym,

c) adw. R. K., kancelaria adwokacka w P. tytułem wynagrodzenia za obronę osk. K.S. wykonywaną z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

4. obciąża Skarb Państwa wydatkami poniesionymi w postępowaniu kasacyjnym w części oddalającej kasację Prokuratora.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 24 czerwca 2015 r., uznał:

1. osk. J.C. za winnego odpłatnego zbycia środków odurzających w ilości 100 g marihuany P.R., tj. czynu z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (dalej określana jako u.p.n.) i za to na podstawie art. 59 ust. 1 u.p.n. skazał go na karę roku pozbawienia wolności; na podstawie art. 33 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego grzywnę w wymiarze 50 stawek po 20 zł, a na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł wobec tego oskarżonego przepadek korzyści majątkowej w wysokości 1 800 zł; a także

- za winnego tego, że w okresie od grudnia 2008 r. do lipca 2009 r. i od września 2009 r. do czerwca 2010 r. uczestniczył w obrocie środkami odurzającymi w postaci marihuany w łącznej ilości 24 kg i 900 g i za to na podstawie art. 56 ust 1 w zw. z ust. 3 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę 3 lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 200 stawek po 20 zł, a na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek korzyści majątkowej w wysokości 390 850 zł; na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 §1 k.k. orzeczono wobec tego oskarżonego karę łączną 3 lat pozbawienia wolności;

2. osk. A.S. - za winnego odpłatnego zbycia środków odurzających w ilości 3

gramów marihuany P.R. i za to na podstawie art. 59 ust. 1 u.p.n. skazał go na karę roku pozbawienia wolności; na podstawie art. 33 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego grzywnę w wymiarze 20 stawek po 10 zł, a na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł przepadek korzyści majątkowej w wysokości 90 złotych; a także

- za winnego tego, że w czerwcu 2008 r. i w okresach od grudnia 2008 r. do lipca 2009 r. i od września 2009 r. do czerwca 2010 r. w B. uczestniczył w obrocie środkami odurzającymi w postaci marihuany w łącznej ilości 5 kg i 650 g i za to na podstawie art. 56 ust. 1 w zw. z ust. 3 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 100 stawek po 10 zł, a na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł wobec tego oskarżonego przepadek korzyści majątkowej w wysokości 169 500 zł; a także

- za winnego posiadania substancji psychotropowej w postaci 0,9 g kokainy, którą nabył od P.R. dla własnych potrzeb i za to na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. skazał na karę 2 miesięcy pozbawienia wolności;

na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 §1 k.k. orzeczono karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat tytułem próby;

3. osk. A.J. - za winnego tego, że uczestniczył w obrocie środkami odurzającymi w postaci marihuany w łącznej ilości 2 kg i 170 g i za to na podstawie art. 56 ust. 1 w zw. z ust. 3 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał na karę roku pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 100 stawek po 10 zł, a także:

- za winnego tego, że w grudniu 2009 r. w B. posiadał substancję psychotropową w postaci 0,9 g kokainy, którą nabył od P.R. za kwotę 100 złotych dla własnych potrzeb i za to na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. skazał na karę 2 miesięcy pozbawienia wolności; a także

- za winnego tego, że w sierpniu 2010 r. w B. zbył P.R. środki odurzające w postaci 3 g marihuany i za to na podstawie art. 59 ust. 1 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał na karę roku pozbawienia wolności; a na podstawie art. 33 § 2 k.k. orzekł grzywnę w wymiarze 20 stawek po 10 zł, oraz - na podstawie art. 45 § 1 k.k. - przepadek korzyści majątkowej w wysokości 90 zł;

na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 §1 k.k. orzeczono karę łączną roku i 6 miesięcy

pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 2 lat próby;

4. oskarżonego R.H. - za winnego tego, że w okresach: od marca 2008 r. do końca lipca 2008 r. i od grudnia 2008 r. do maja 2009 r. w S., B. i D. uczestniczył w obrocie środkami odurzającymi w postaci marihuany w łącznej ilości 3 kg i 400 g i za to na podstawie art. 56 ust. 1 w zw. z ust. 3 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę roku pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 100 stawek po 10 zł, a na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł przepadek korzyści majątkowej w wysokości 102 000 zł;

na podstawie art. 86 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt. 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres 2 lat próby;

5. oskarżonego P.S. - za winnego tego, że w okresie: od lutego 2008 r. do maja 2008 r., w grudniu 2008 r. i od września 2009 r. do czerwca 2010 r. w B. posiadał środki odurzające w postaci marihuany w łącznej ilości nie mniejszej niż 39 g i za to na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby, a na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzeczono grzywnę w wymiarze 80 stawek po 10 zł ;

6. oskarżonego P.B. - za winnego tego, że w okresie od lutego 2008 r. do marca 2008 r. w B. posiadał środki odurzające w postaci marihuany w łącznej ilości nie mniejszej niż 2 g, które nabył od P.R. dla własnych potrzeb i za to na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. w zw. z art.12 k.k. skazał go na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 2 lat próby;

7. oskarżonego Ł.K. - za winnego tego, że w okresie od kwietnia 2008 r. do maja 2008 r. w B. posiadał środki odurzające w postaci marihuany w łącznej ilości nie mniejszej niż 11 g oraz substancje psychotropowe w postaci amfetaminy w łącznej ilości nie mniejszej niż 10 g, które nabył od P.R. dla własnych potrzeb i za to na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby;

8. oskarżonego D.B. - za winnego tego, że w okresie: od lutego 2008 r. do kwietnia 2008 r., w grudniu 2008 r. i od września 2009 r. do lutego 2010 r. w B. posiadał

środki odurzające w postaci marihuany w łącznej ilości nie mniejszej niż 52 g, które nabył od P.R. dla własnych potrzeb, i za to na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby, a na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzekł grzywnę w wymiarze 80 stawek po 10 zł;

9. oskarżonego G.G. - za winnego tego, że w okresie od marca 2008 r. do kwietnia 2008 r. posiadał środki odurzające w postaci marihuany w łącznej ilości nie mniejszej niż 30g, które nabył od P.R. dla własnych potrzeb i za to na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby, a na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzekł grzywnę w wymiarze 80 stawek po 10 zł ;

10. oskarżonego P.S. - za winnego tego, że w okresie od marca 2008 r. do maja 2008 r. i w grudniu 2008 r. w B. posiadał środki odurzające w postaci marihuany w łącznej ilości nie mniejszej niż 11 g oraz substancje psychotropowe w postaci amfetaminy w łącznej ilości nie mniejszej niż 30 g, które nabył od P.R. dla własnych potrzeb i za to na podstawie art. 62 ust 1 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres 3 lat próby, a na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego grzywnę w wymiarze 100 stawek po 10 zł ;

11. oskarżonego K.N. - za winnego tego, że w kwietniu 2008 r. w B. posiadał środki odurzające w postaci marihuany w łącznej ilości nie mniejszej niż 2 g oraz substancje psychotropowe w postaci amfetaminy w łącznej ilości nie mniejszej niż 5 g, które nabył od P.R. dla własnych potrzeb i za to na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres 3 lat próby;

12. oskarżonego K.D. - za winnego tego, że w okresie od lutego 2008 r. do maja 2008 r. w B. posiadał środki odurzające w postaci marihuany w ilości nie mniejszej niż 12 g oraz substancje psychotropowe w postaci amfetaminy w ilości nie mniejszej niż 20 g, które nabył od P.R. dla własnych potrzeb i za to na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres 3 lat próby, a na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego grzywnę w wymiarze 80

stawek po 10 zł;

13. oskarżonego D.M. za winnego tego, że w okresie od marca do maja 2008 r. i od grudnia 2008 r. do czerwca 2010 r. w B. i P. uczestniczył w obrocie środkami odurzającymi w postaci marihuany w łącznej ilości 4 kg i 605 g oraz substancją psychotropową w postaci tabletek extasy w ilości nie mniejszej niż 1700 sztuk oraz 30 gramów kokainy i za to na podstawie art. 56 ust. 1 w zw. z ust. 3 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 100 stawek po 10 zł, a na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł przepadek korzyści majątkowej w wysokości

143 610 zł; a także

- za winnego tego, że w październiku 2010 r. w P. zbył odpłatnie substancję psychotropową w ilości 2 gramów kokainy P.R. i za to na podstawie art. 59 ust. 1 u.p.n. skazał go na karę roku pozbawienia wolności, a na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł przepadek korzyści majątkowej w wysokości 400 zł; na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 §1 k.k. orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby;

14. oskarżonego K.K. - za winnego tego, że w okresie od kwietnia 2008 r. do grudnia 2008 r. w P. uczestniczył w obrocie środkami odurzającymi w postaci marihuany w łącznej ilości nie mniej niż 503 g co stanowi ich znaczną ilość i za to na podstawie art. 56 ust. 1 w zw. z ust. 3 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę roku pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 80 stawek po 10 zł, a na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł przepadek korzyści majątkowej w wysokości 8 701 złotych; a także

- za winnego tego, że w listopadzie 2009 r. w B. i P. posiadał substancję psychotropową w postaci nie mniej niż 4,5 g kokainy, którą nabył od P.R. za kwotę 150 złotych za jeden gram dla własnych potrzeb, i za to na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. skazał go na karę roku pozbawienia wolności;

na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 §1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby;

15. oskarżonego K.G. - za winnego tego, że w okresach od marca do maja 2008 r. i od kwietnia 2009 r. do lutego 2010 r. w B. uczestniczył w obrocie środkami

odurzającymi w postaci marihuany w łącznej ilości 1 kg i 150 g oraz substancją psychotropową w postaci 550 sztuk tabletek extazy i za to na podstawie art. 56 ust.1 w zw. z ust. 3 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę roku pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 100 stawek po 10 zł, a na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł przepadek korzyści majątkowej w wysokości 36 150 złotych; a także

- za winnego tego, że w kwietniu 2008 r. w B. posiadał środki odurzające w postaci łącznie nie mniej niż 1 g marihuany, który nabył od P.R. dla własnych potrzeb i za to na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. skazał go na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, a także

- za winnego tego, że w grudniu 2009 r. w B. posiadał substancję psychotropową w postaci nie mniej niż 2 g kokainy, którą nabył od P.R. za kwotę 170 złotych za jeden gram dla własnych potrzeb i za to na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. kary pozbawienia wolności orzeczono karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby;

16. oskarżonego A.B. - za winnego tego, że w okresie od listopada 2009 r. do końca lutego 2010 r. w P. uczestniczył w obrocie substancją psychotropową w postaci kokainy w łącznej ilości 140 g, co stanowi jej znaczną ilość i za to na podstawie art. 56 ust. 1 w zw. z ust. 3 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby oraz grzywnę w wymiarze 100 stawek po 20 zł, a na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek korzyści majątkowej w wysokości 14 000 zł;

17. oskarżonego K.S. - za winnego tego, że w kwietniu 2008 r. w B. posiadał środki odurzające w postaci nie mniej niż 1g marihuany, które nabył od P.R. dla własnych potrzeb i za to na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. skazał go na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności; a także

- za winnego tego, że w listopadzie 2008 r. w B. posiadał substancję psychotropową w postaci 0,9 grama kokainy, którą nabył od P.R. dla własnych potrzeb i za to na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. skazał go na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;

na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczono karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby;

18. oskarżonego S.S. - za winnego tego, że w okresie od kwietnia do maja 2008 r. w B. posiadał środki odurzające w postaci nie mniej niż 1 g marihuany, które nabył od P.R. dla własnych potrzeb i za to na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności; a także

- za winnego tego, że w maju 2008 r. i w okresie od kwietnia 2009 r. do lipca 2009 r. w B. uczestniczył w obrocie środkami odurzającymi w postaci marihuany w łącznej ilości 280 g oraz substancją psychotropową w postaci 300 sztuk tabletek extasy i za to na podstawie art. 56 ust. 1 w zw. z ust. 3 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę roku pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 80 stawek po 10 zł, a na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek korzyści majątkowej w wysokości 9 300 zł;

na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 §1 k.k. orzekł karę łączną roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby;

19. oskarżonego P.K. - za winnego tego, że w sierpniu 2009 r. w B. zbył odpłatnie środki odurzające w łącznej ilości co najmniej 10 g marihuany P.R. i za to na podstawie art. 59 ust. 1 u.p.n. skazał go na karę roku pozbawienia wolności; a także

- za winnego tego, że w okresie od lutego 2008 r. do maja 2008 r. i od grudnia 2008 r. do czerwca 2010 r. w B. posiadał środki odurzające w postaci marihuany w łącznej ilości nie mniejszej niż 157 g oraz substancje psychotropowe w postaci kokainy w łącznej ilości nie mniejszej niż 0,9 g, które nabył od P.R. dla własnych potrzeb i za to na podstawie art. 62 ust. 1 w zw. z ust. 2 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności;

na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 §1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby;

20. oskarżonego S.P. - za winnego tego, że w okresie od grudnia 2008 r. do czerwca 2010 r. w P. i B. posiadał środki odurzające w postaci marihuany w łącznej

ilości nie mniejszej niż 204 g oraz w okresie od listopada 2009 r. do lutego 2010 r. substancje psychotropowe w ilości nie mniejszej niż 11 g, które nabył od P.R. dla własnych potrzeb i za to na podstawie art. 62 ust. 1 w zw. z ust. 2 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby;

21. oskarżonego P.T. - za winnego tego, że w okresach: od marca 2008 r. do końca lipca 2008 r., od grudnia 2008 r. do lipca 2009 r. i od września 2009 r. do czerwca 2010 r. w S., B. i D. uczestniczył w obrocie środkami odurzającymi w postaci marihuany w łącznej ilości 6 kg i 700 g oraz substancjami psychotropowymi w postaci 150 g amfetaminy i 1700 tabletek extasy i za to na podstawie art. 56 ust. 1 w zw. z ust. 3 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 100 stawek po 10 zł, a na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł przepadek korzyści majątkowej w wysokości 207 600 zł; a także

- za winnego tego, że w listopadzie i grudniu 2009 r. w S. posiadał substancję psychotropową w postaci 4,5 g kokainy, którą nabył od P.R. za kwotę 150 zł za 1 gram dla własnych potrzeb i za to na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby;

22. oskarżonego P.W. - za winnego tego, że w okresie od lutego 2008 r. do maja 2008 r. w B. posiadał środki odurzające w postaci marihuany w łącznej ilości nie mniejszej niż 15 g i substancje psychotropowe w postaci amfetaminy w ilości nie mniejszej niż 5 g, które nabył od P.R. dla własnych potrzeb i za to na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby, a na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego grzywnę w wymiarze 50 stawek po 10 zł;

23. oskarżonego T.K. - za winnego tego, że w maju 2008 r., w sierpniu 2008 r. i od grudnia 2008 r. do kwietnia 2009 r. w B. i P. uczestniczył w obrocie środkami odurzającymi w postaci marihuany w łącznej ilości 420 g oraz substancją psychotropową w ilości nie mniejszej niż 200 sztuk tabletek extasy oraz 10 g amfetaminy i za to na podstawie art. 56 ust. 1 w zw. z ust. 3 u.p.n. w zw. z art. 12

k.k. skazał go na karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby oraz grzywnę w wymiarze 80 stawek po 10 zł, a na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek korzyści majątkowej w wysokości 13.200 zł;

24. oskarżonego M.J. - za winnego tego, że w okresie od marca 2008 r. do maja 2008 r. i w grudniu 2008 r. w B. posiadał środki odurzające w postaci marihuany w łącznej ilości nie mniejszej niż 43 g, które nabył od P.R. dla własnych potrzeb i za to na podstawie art. 62 ust. 1 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę roku pozbawienia wolności, a także

-- za winnego tego, że w listopadzie 2010 r. w B. zbył odpłatnie środki odurzające w ilości 4 g marihuany P.R. i za to na podstawie art. 59 ust. 1 u.p.n. skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 §1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby, a nadto na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego grzywnę w wymiarze 80 stawek po 10 zł;

25. oskarżonego D.G. - za winnego tego, że na przełomie września i października 2004 r. w S. zbył odpłatnie środki odurzające w łącznej ilości co najmniej 8 g marihuany P.R. i M.J. i za to na podstawie art. 59 ust. 1 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby;

26. oskarżonego P.W. - za winnego tego, że zbył odpłatnie środki odurzające w łącznej ilości co najmniej 3 g marihuany J.R. i za to na podstawie art. 59 ust. 1 u.p.n. skazał go na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności; a także

- za winnego tego, że na przełomie września i października 2004 r. w B. zbył odpłatnie środki odurzające w łącznej ilości co najmniej 3 g marihuany P.R. i za to na podstawie art. 59 ust. 1 u.p.n. skazał go na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;

na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 §1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 2 lat próby;

Apelacje od powyższego wyroku wywiedli obrońcy oskarżonych: J. T., S.S.,

K.S., A.S., S.P., K.G., P.K., J.C., G.G., P.S., D.M., A.B., T.K..

Autorzy zwykłych środków odwoławczych zarzucili naruszenie całego szeregu norm procesowych, w tym zwłaszcza dotyczących analizy i oceny materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania zarzucając jej dowolność oraz kwestionując obdarzenie walorem wiarygodności podstawowego źródła dowodowego, jakim była relacja złożona przez św. P. R. W konsekwencji – zdaniem skarżących – doszło do poczynienia błędnych ustaleń faktycznych i niezasadnego przyjęcia, że wszyscy oskarżeni dopuścili się zarzuconych im czynów.

W konkluzjach apelacji sformułowano wnioski alternatywne o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie poszczególnych oskarżonych albo uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Oskarżyciel publiczny zaskarżył wyrok Sądu I instancji na niekorzyść oskarżonych: A.J., M.J., P.W., D.G., P.K., D.M., P.B., Ł.K., K.N., K.S., S.P. - w części dotyczącej orzeczenia o karze. Skarżący zarzucił nieprawidłowe określenie okresu warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności w odniesieniu do A.J., wymierzenie kar pozbawienia wolności w wymiarze poniżej progu ustawowego zagrożenia w odniesieniu do M.J. i P.W., brak orzeczenia obligatoryjnych grzywien wobec P.B., Ł.K., K.N., K.S., S.P. i wniósł o dokonanie stosownych korekt przez sąd odwoławczy.

Wyrokiem z dnia 22 lipca 2016 roku Sąd Okręgowy w P.

A. zaskarżony wyrok zmienił - w tym działając z urzędu na podstawie art. 435 k.p.k. - i uniewinnił oskarżonych: J.C., P.S., P.B., Ł.K., D.B., G.G., P.S., K.N., K.D., D.M., K.K., A.B., K.S., P.K., S.P., P.T., P.W., T.K., M.J. i P.W. od popełnienia zarzucanych im czynów;

B. zaskarżony wyrok zmienił także w ten sposób, że:

I. odnośnie oskarżonego A.S.:

a. uzupełnił podstawy prawne rozstrzygnięć z punktów 9, 11, 13 i 14 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku o przepis art. 4 § 1 k.k.;

b. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonego w punktach 8 i 10 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku jednostkowe kary grzywny i orzekł wobec A.S. karę łączną

grzywny w wymiarze 110 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 10 złotych;

II. odnośnie oskarżonego A.J.:

a/ ustalił, iż podstawę prawną skazania za występki przypisany w punkcie 17 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku stanowią przepisy art. 59 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k., zaś podstawę prawną wymierzenia kary roku pozbawienia wolności za ten czyn stanowi przepis art. 59 ust. 1 tej ustawy ;

b/ ustalił, że podstawę prawną orzeczonego w punkcie 21 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku środka probacyjnego w postaci warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej wobec oskarżonego kary łącznej pozbawienia wolności stanowią przepisy art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i okres próby ustalił na 3 lata;

c./ na podstawie art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. oddał oskarżonego A.J. w okresie próby pod dozór kuratora sądowego;

d/ na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonego w punktach 15 i 18 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku jednostkowe kary grzywny i orzekł wobec A.J. karę łączną 110 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 10 złotych;

e/ uzupełnił podstawy prawne rozstrzygnięć z punktów 19 i 20 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku o przepis art. 4 § 1 k.k.;

III. odnośnie oskarżonego K.G.:

a/ ustalił, że czyn zarzucany temu oskarżonemu, a przypisany w punkcie 59 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku stanowi wypadek mniejszej wagi, a tym samym, że oskarżony popełnił występki z art. 62 ust. 1 i 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii i za to na podstawie powołanych wyżej przepisów skazał go na karę 80 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 10 złotych;

b/ ustalił, że czyn zarzucany temu oskarżonemu, a przypisany w punkcie 60 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku stanowi wypadek mniejszej wagi, a tym samym, że oskarżony popełnił występki z art. 62 ust. 1 i 3 Ustawy z dnia 29 lipca

2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii i za to na podstawie powołanych wyżej przepisów skazał go na karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 10 złotych;

c/na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonego jednostkowe kary grzywny, w tym grzywnę orzeczoną w punkcie 57 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku i orzekł wobec K.G. karę łączną grzywny w wymiarze 180 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 10 złotych;

d/ uzupełnił podstawę prawną rozstrzygnięcia z punktu 58 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku o przepis art. 4 § 1 k.k.;

e/ uchylił rozstrzygnięcia z punktów 61 i 62 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku;

f/ na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego K.G. w punkcie 57 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 3 lat tytułem próby;

IV. odnośnie oskarżonego S.S.:

a/ ustalił, że czyn zarzucany temu oskarżonemu, a przypisany w punkcie 70 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku stanowi wypadek mniejszej wagi, a tym samym, że oskarżony popełnił występki z art. 62 ust. 1 i 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie powołanych wyżej przepisów skazał go na karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 10 złotych;

b/ uzupełnił podstawę prawną rozstrzygnięcia z punktu 72 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku o przepis art. 4 § 1 k.k.;

c/ uchylił rozstrzygnięcia z punktów 73 i 74 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku;

d/ na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonego jednostkowe kary grzywny, w tym orzeczoną w punkcie 71 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku i orzekł wobec S.S. karę łączną 140 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 10 złotych;

e/ na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego S.S. w punkcie 71 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 3 lat tytułem próby;

V. odnośnie oskarżonego D.G.:

a. ustalił, iż podstawę prawną skazania za występki przypisany w punkcie 97 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku stanowią przepisy art. 59 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k., zaś podstawę prawną wymierzenia kary roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za ten czyn stanowi przepis art. 59 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii;

b. na podstawie art. 33 § 2 k.k. wymierzył oskarżonemu D.G. karę grzywny w wymiarze 70 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 10 złotych;

c. uzupełnił podstawę prawną rozstrzygnięcia z punktu 98 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku o przepis art. 4 § 1 k.k.

W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok Sądu I instancji został utrzymany w mocy.

Obecnie, Prokurator Okręgowy w P. wniósł kasację od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 22 lipca 2016 r., zaskarzając go w całości na niekorzyść oskarżonych: J.C., P.S., P.B., Ł.K., D.B., G.G., P.S., K.N., K.D., D.M., K.K., A.B., K.S., P.K., S.P., P.T., P.W., T.K., M.J. i P.W..

Autor kasacji zaskarżonemu wyrokowi zarzucił rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, polegające na dokonaniu dowolnej nie zaś swobodnej oceny zebranych w sprawie dowodów, sprzecznej z wymogami zawartymi w przepisie art. 7 k.p.k. i 410 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. nakazującymi uwzględnienie przy dokonaniu tej oceny zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, co w konsekwencji doprowadziło do nieprawidłowej, wybiórczej i niekonsekwentnej oceny dowodu w postaci zeznań świadka P.R. i uniewinnienia przez Sąd Okręgowy w P. oskarżonych: J.C., P.S., P.B., Ł.K., D.B., G.G., P.S., K.N., K.D., D.M., K.K., A.B., K.S., P.K., S.P., P.T., P.W., T.K., M.J. i P.W. od popełnienia zarzucanych im

czynów.

W oparciu o tak skonstruowany zarzut autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w P. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temuż Sądowi.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja wniesiona przez Prokuratora Okręgowego w P. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 22 lipca 2016 r., zasługiwała na uwzględnienie jedynie w części dotyczącej oskarżonych: P.S. i M.J., D.B., P.W. i P.T.. W odniesieniu do pozostałych oskarżonych w tej sprawie, uniewinnionych powyższym wyrokiem, zarówno zarzut sformułowany w nadzwyczajnym środku zaskarżenia, jak i argumentacja przywołana dla jego uzasadnienia – okazały się nieprzekonujące.

Na wstępie odwołać się trzeba do treści przepisu art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k., który przypomina, że celem procesu karnego jest nie tylko dążenie do wykrycia i pociągnięcia do odpowiedzialności karnej sprawcy przestępstwa, ale również troska o to, aby osoba niewinna nie poniosła tej odpowiedzialności.

Z kolei przepis art. 7 k.p.k. gwarantuje sądowi orzekającemu daleko idącą swobodę w ocenie dowodów pod warunkiem przestrzegania zawartych w nim dyrektyw zastosowania reguł logicznego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego w procesie analizy, a także wnikliwej oceny całego zgromadzonego materiału.

Przypomnieć też trzeba, że postępowanie kasacyjne nie służy ani ponownej weryfikacji dowodów, jakie stały się podstawą ustaleń sądów orzekających w ramach instancji ani tym bardziej miejscem podważania wiarygodności poszczególnych źródeł dowodowych. Jednak w sytuacji, gdy to sąd odwoławczy dokonuje zasadniczej zmiany w zakresie oceny tych dowodów, przekładającej się na odrzucenie ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji, istotnego znaczenia nabiera staranność i wnikliwość zaprezentowanej analizy oraz przedstawienie wyczerpującej argumentacji uzasadniającej zajęte stanowisko. Wyrok w zmienionym zakresie jest bowiem rozstrzygnięciem nowym, wymagającym uzasadnienia tak kompletnego, jak orzeczenie pierwszoinstancyjne, a więc przedstawiającego sposób rozumowania sądu oraz wyjaśniającego prawne i faktyczne podstawy rozstrzygnięcia. W wypadku wydania orzeczenia o charakterze

reformatoryjnym aktualizuje się więc obowiązek sporządzenia uzasadnienia w sposób realizujący rygory określone również w art. 424 § 1 k.p.k., tj. ze wskazaniem, jakie fakty sąd uznał za udowodnione i przedstawieniem racji wyjaśniających dlaczego nie uwzględnił dowodów przeciwnych.

W realiach tej sprawy, z wyłączeniem części w jakiej doszło do orzeczenia o charakterze kasatoryjnym, wywody i argumenty zaprezentowane przez sąd odwoławczy – w całej pełni odpowiadały powyższym wymaganiom. Kwestionując z kolei takie rozstrzygnięcie, nie wystarczy wskazać na możliwość odmiennego przebiegu wydarzeń, czy też innej oceny wiarygodności określonego dowodu, lecz należy przekonująco wykazać, że w procesie dokonywania ocen oraz czynienia ustaleń zostały naruszone konkretne normy procesowe – istotne z punktu widzenia tego konkretnego rozstrzygnięcia. Skoro bowiem dla skuteczności zarzutu kasacyjnego ustawodawca wymaga wykazania rażącego naruszenia prawa, to znaczy, że uchybienia w zakresie przestrzegania dyrektyw wynikających z treści art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k., przywołanych w tej sprawie w nadzwyczajnym środku zaskarżenia wniesionym przez prokuratora, muszą znajdować jednoznaczne potwierdzenie, muszą być rzeczywiście poważne, a ich wpływ na treść orzeczenia kwestionowanego w tej sprawie – musi być – przynajmniej potencjalnie – znaczący.

Autor przedmiotowej kasacji sformułował w niej jeden zarzut odwołujący się do tezy o dowolności oceny zebranych w sprawie dowodów (w czym można byłoby upatrywać naruszenia art. 7 k.p.k.), ale już w motywach nadzwyczajnego środka zaskarżenia wyraźnie rozdzielił zagadnienie braku obdarzenia walorem wiarygodności relacji procesowych składanych przez św.d. P.R., co stało się przyczyną uniewinnienia większości oskarżonych w tej sprawie oraz problem niekonsekwencji ze strony sądu odwoławczego przy korzystaniu z tego samego dowodu w odniesieniu do ustaleń dokonywanych w stosunku do poszczególnych oskarżonych i braku powiązania z ich relacjami. Podniesiono również, że wyjaśnienia tych ostatnich nie były jednakowo i konsekwentnie przyjmowane za podstawę weryfikacji pomówień ze strony św.d. P. R.. Ta część skargi mieściła się więc w płaszczyźnie stosowania art. 410 k.p.k. Skarżący wskazał przy tym, że np. w odniesieniu do S.S. jego relacja potwierdzająca, że był częstowany środkiem odurzającym wystarczyła dla potwierdzenia zeznań P. R.. Natomiast takie same

relacje P.S. i M.J. wprost zostały odrzucone przez sąd odwoławczy jako środek nieprzydatny do weryfikacji zeznań P. R.. Ponadto, podobne w swej treści wyjaśnienia osk. D.B. nie zostały w ogóle rozważone, a przyznanie przez P.W., że zaopatrywał się w środki odurzające za pośrednictwem m.in. P. R., któremu przekazywał pieniądze na zakup tychże – pozostało poza sferą zainteresowania sądu odwoławczego. Także relacja osk. R.H. o wspólnych z osk. P.T. wyjazdach na spotkania z P. R., gdzie miało dochodzić do zaopatrywania się w niemałe przecież ilości środków odurzających, została pominięta w rozważaniach sądu odwoławczego.

O ile zagadnienie oceny wiarygodności dowodu z pomówienia przez św.d. P. R. poszczególnych oskarżonych w tej sprawie musi być rozważane w płaszczyźnie kryteriów weryfikacji takiego dowodu wypracowanych w orzecznictwie (o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia), o tyle zarzuty kasacji oskarżyciela publicznego dotyczące niekonsekwencji wywodów lub pominięć i braków w argumentacji sądu odwoławczego w części dotyczącej oskarżonych: P.S. i M.J., D.B., P.W. i P.T. znalazły potwierdzenie w realiach sprawy, a ich ranga oraz znaczenie spełnia warunki wymienione w art. 523 § 1 zd. pierwsze k.p.k. Istotnie, sąd odwoławczy nie rozważył w sposób pełny i konsekwentny związków zachodzących między dowodem z zeznań św.d. P. R. i wyjaśnieniami w/w oskarżonych. Wszystkie okoliczności przytoczone w tej części kasacji przez skarżącego znajdują odzwierciedlenie w procesowej rzeczywistości tej sprawy, wobec czego nie ma potrzeby i ponownego przedstawiania. Będą one wymagały analizy i rozstrzygnięcia przy ponownym rozpoznaniu sprawy w uchylonym zakresie.

Tym samym nie można było odmówić racji zarzutowi kasacyjnemu, w którym podniesiono właśnie potencjalne znaczenie braku uwzględnienia wszystkich dostępnych dowodów (naruszenie dyrektywy wynikającej z art. 410 k.p.k.), niekonsekwencję w ich ocenie (przekroczenie granic swobody określonych w art. 7 k.p.k.) i niepełną realizację wymagania sformułowanego w przepisie art. 457 § 3 k.p.k., obligującego sąd odwoławczy do przedstawienia pełnej argumentacji uzasadniającej rozstrzygnięcie będące wynikiem rozpoznania zarzutów i wniosków sformułowanych w apelacjach stron procesowych.

W tej części, należało więc uwzględnić nadzwyczajny środek zaskarżenia albowiem autor kasacji skutecznie wykazał braki w argumentacji sądu odwoławczego, która została przedstawiona dla uzasadnienia orzeczenia zmieniającego w sposób zasadniczy wyrok Sądu I instancji. Taka sytuacja dotyczyła oskarżonych: P.S. i M.J., D.B., P.W. i P.T. wobec czego wyrok sądu odwoławczego w odniesieniu do w/w oskarżonych został uchylony.

W stosunku do pozostałych oskarżonych, co do których Prokurator Okręgowy w P. wniósł kasację w niniejszej sprawie, nie przedstawiono takich konkretnych argumentów, które mogłyby stanowić wsparcie dla tezy o naruszeniu reguł swobodnej oceny dowodów lub pozostawieniu części istniejącego materiału dowodowego poza sferą rozważań sądu odwoławczego. Autor nadzwyczajnego środka zaskarżenia wyraził natomiast przekonanie, że w wyniku zanegowania wartości relacji składanych przez św.d. P. R., a w efekcie - uniewinnienia znaczącej większości oskarżonych, doszło do przekroczenia granic swobody określonych w art. 7 k.p.k. Z punktu widzenia przesłanek kontestowanego rozstrzygnięcia, podstawowe znaczenie miała nadmierna – zdaniem skarżącego – wstrzeźliwość sądu przy ocenie dowodu z wyjaśnień, a następnie zeznań św.d. P. R.. Ich szczegółowość w powiązaniu z ponadprzeciętnymi zdolnościami do zapamiętywania zdarzeń i ich okoliczności powinna – w przekonaniu autora kasacji – przemawiać za obdarzeniem tych relacji w całej pełni walorem wiarygodności.

Odnosząc się do tej części wywodów autora kasacji trzeba wysunąć na pierwszy plan dwie zasadnicze kwestie. Po pierwsze opis wydarzeń przedstawiony przez św.d. P. R. w odniesieniu do tych oskarżonych, co których ostatecznie utrzymało się orzeczenie uniewinniające, jest jedynym dowodem obciążającym. Po drugie natomiast, dowód ten jest relacją osoby uczestniczącej w zdarzeniach zarzucanych wszystkim oskarżonym, a więc stanowi klasyczne pomówienie. Sytuacja tego rodzaju rodzi określone konsekwencje znane w praktyce orzeczniczej. Przede wszystkim znacznie wzrastają wymagania co do weryfikacji tego dowodu, a także wnikliwości i staranności uzasadnienia wyjaśniającego dlaczego sąd uznał, że taki wyłączny dowód został uznany za wystarczający dla poczynienia ustaleń faktycznych albo przedstawienia równie logicznej argumentacji

przemawiającej za uznaniem takiego dowodu za niewystarczający dla przypisania oskarżonym czynów zarzuconych im na jego podstawie.

W tej sprawie, sąd orzekający przywołał całą listę kryteriów wypracowanych w orzecznictwie pomocnych przy ocenie wiarygodności pomówienia, zwłaszcza dokonanego przez współuczestników działań wyczerpujących znamiona czynów zabronionych. Niesporne jest, że wartość pomówienia z punktu widzenia możliwości dokonania ustaleń faktycznych wskazujących na sprawstwo oskarżonego co do każdego czynu powiązana jest z wykazaniem, że relacja pomawiającego:

- jest stabilna, jednoznaczna i stanowcza,
- uzyskała wsparcie w innych dowodach bezpośrednich lub choćby pośrednich,
- została potwierdzona przez pomówionego albo jego linia obrony została podważona w inny sposób,
- nie stanowi przejawu wyrachowania lub realizacji innych celów,
- zachowuje bezstronność albo wręcz przeciwnie, świadczy o chęci działania na szkodę pomówionego,
- pozostaje w sprzeczności z okolicznościami obiektywnie podważającymi wersję pomawiającego,
- jest podyktowana szczególną motywacją.

Wszystkie wymienione kryteria były przedmiotem uważnej i pogłębionej analizy przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy w P.. W obszernych motywach tej części uzasadnienia sąd odwoławczy konfrontował przywołane wyżej kryteria z sytuacją występującą w realiach niniejszej sprawy. Z jednej strony miał na uwadze okoliczności podnoszone obecnie w kasacji oskarżyciela publicznego, które mają wzmacniać wartość pomówienia dokonanego przez P. R. jako dowodu będącego podstawą ustaleń faktycznych wskazujących na sprawstwo wszystkich oskarżonych i co do każdego czynu, z drugiej jednak przytoczył liczne argumenty, które przemawiały za tym, że w wypadku całego szeregu kryteriów służących do weryfikacji dowodu z pomówienia – ich zastosowanie przyniosło efekt negatywny z punktu widzenia wiarygodności tego dowodu. Właśnie w takim wyniku kontroli oceny zakresu wykorzystania przez Sąd I instancji dowodu z zeznań św. P. R.

sąd odwoławczy dostrzegł zagrożenie dla normy wyrażonej w przepisie art. 2 § 1 pkt 1 in fine k.p.k.

Kwestionując powyższe stanowisko, skarżący stara się przeciwstawić argumentacji przywołanej przez Sąd Okręgowy w P. własną ocenę wartości relacji św.d. P. R.. Pomijając już nawet okoliczność, że taki zabieg bardzo zbliża wywody kasacji do poziomu zwykłej polemiki, co na tym etapie postępowania rzadko bywa zabiegiem skutecznym, podnoszone przez prokuratora fakty w niewielkim stopniu albo wręcz wcale nie podważają wagi i znaczenia tych przesłanek, które sąd odwoławczy uznał za istotne z punktu widzenia swej decyzji.

Niewątpliwie zeznania św.d. P. R. złożone w śledztwie i zawierające szczegółowe dane o transakcjach związanych z obrotem środkami odurzającymi oraz osobach w nich uczestniczących, sprawiają wrażenie jednoznacznych i przekonujących, a zdaniem autora kasacji – znajdują one wsparcie w opinii psychologicznej dotyczącej m.in. ponadprzeciętnej zdolności zapamiętywania informacji przez tego świadka. Jednak zauważyć trzeba, że znaczenie tego argumentu osłabia nie tylko wyraźnie dostrzegalne zmniejszenie stopnia konkretyzacji tej relacji na rozprawie, ale również skuteczne podważenie tezy o tej szczególnej właściwości pamięci św.d. P. R. – w odniesieniu do okoliczności znacznie bliższych w czasie niż relacjonowane przez niego transakcje obrotu narkotykami.

Całkowicie nieprzekonujące są natomiast wywody skarżącego dotyczące obiektywnych przeszkód w uzyskaniu dowodów potwierdzających wartość dowodu z pomówienia. Niewątpliwie upływ okresu przechowywania pewnych danych teleinformatycznych był czynnikiem obiektywnym, który uniemożliwił ich pozyskanie. Jednak posiadanie tak wielu informacji o hipotetycznej działalności całego szeregu osób, które miały być związane z obrotem środkami odurzającymi – i to w znacznych ilościach, otwierało szerokie możliwości podjęcia czynności prowadzących do uzyskania procesowych dowodów potwierdzających relację św.d. P. R.. Jeżeli wysiłki podejmowane przez organa ścigania w tym zakresie nie przyniosły żadnych rezultatów, to trzeba podzielić pogląd sądu odwoławczego, że kryterium weryfikacji pomówienia przez uzyskanie wsparcia w innych dowodach – w tej sprawie nie zostało spełnione. Tym samym, również przekonanie tego Sądu o

konieczności bardzo ostrożnego korzystania z tego dowodu przy dokonywaniu ustaleń faktycznych dotyczących czynów zarzucanych poszczególnym oskarżonym, zostało oparte na konkretnej i istotnej przesłance.

Wynik zastosowania kolejnego kryterium weryfikującego w postaci potwierdzenia pomówienia w relacjach osób pomówionych – poza częścią, w której w wyniku kontroli apelacyjnej utrzymano w mocy wyrok Sądu I instancji, a także poza zakresem w jakim uwzględniono kasację oskarżyciela publicznego – także przemawia za zasadnością stanowiska sądu odwoławczego, a jego wymowa nie została skutecznie podważona. W sytuacji, gdy oskarżeni, co do których wyrok uniewinniający nie został wzruszony, w żadnym stopniu nie przyznali okoliczności relacjonowanych przez pomawiającego, samo powoływanie się w kasacji na ich uprzednią karalność, nie może stanowić ważącego argumentu.

Sąd odwoławczy słusznie przywiązał duże znaczenie do motywacji, jaką kierował się św.d. P. R. opisując działalność przestępczą w jakiej uczestniczyły osoby przez niego pomawiane. Prawdą jest, że nie wykazano, aby taka postawa świadka była podyktowana konfliktem z pomówionymi albo innymi negatywnymi pobudkami. Trudno jednak podważyć fundamentalne znaczenie argumentu o szczególnej i wyjątkowo nietypowej przyczynie dla której św.d. P. R. zdecydował się zgłosić do organów ścigania i oskarżyć przede wszystkim siebie (ale i liczną grupę innych osób) o m.in. prowadzenie obrotu środkami odurzającymi na dużą skalę. Przyczyną tą było, jak wiadomo, nierozliczenie zobowiązań finansowych przez w/w świadka wobec osób, które w celu ich wyegzekwowania sięgnęły po przemoc i groźby, co stwarzało realne zagrożenie dla życia i zdrowia własnego św.d. P. R. oraz członków jego rodziny. W efekcie, ujawnienie tej działalności oraz kręgu osób, które miały być w nią zaangażowane, podyktowane było wyłącznie dążeniem do uzyskania w zamian ochrony ze strony policji. Jednocześnie, św.d. P. R. od początku nie ukrywał, że jest zainteresowany zastosowaniem wobec niego instytucji przewidzianej w art. 60 § 3 k.k., co trafnie podkreślił sąd odwoławczy. Nie chodzi przy tym o to, że wiedzę o rozwiązaniach prawnych umożliwiających skorzystanie z nadzwyczajnego złagodzenia uzyskał w ramach pouczenia o uprawnieniach podejrzanego, na co powołuje się autor kasacji. Rzecz w tym, że ocena sytuacji prawnej św.d. P. R. była dokonywana przez niego nie spontanicznie,

ale w ramach przygotowanej wcześniej analizy oraz swego rodzaju bilansu zysków i strat – z punktu widzenia głównego celu całej operacji, jaką było uzyskanie ochrony policyjnej. Nie uzasadnia to jeszcze odrzucenia w całości relacji w/w świadka o czynach różnych osób wyczerpujących znamiona przestępstw o znamionach określonych w ustawach karnych. Jednak trzeba zgodzić się z sądem odwoławczym co do tego, że taka sytuacja przemawia za potrzebą kierowania się ponad przeciętną starannością i ostrożnością w ocenie dowodu z pomówienia. Jeżeli zatem w sytuacjach „zwykłego” pomówienia, jednym z ważnych kryteriów jego weryfikacji jest wsparcie płynące z innych dowodów, choćby pośrednich, to w wypadku pomówienia ukierunkowanego na osiągnięcie innego pozaprocesowego celu, mającego szczególną wartość dla pomawiającego – to kryterium uzyskuje wyjątkowe znaczenie. Szczęólnego podkreślenia wymaga zatem, że nawet przyjmując, iż jakaś część informacji przekazywanych przez św.d. P. R. odnosiła się do realnych wydarzeń, to już ich okoliczności i krąg uczestników nie mógł być obiektywnie zweryfikowany. Konsekwencje takiego stanu rzeczy pozostały poza sferą rozważań skarżącego. Tymczasem, bez potwierdzenia relacji płynącej z takiego źródła w odniesieniu do każdej obciążanej osoby, trudno w sposób pewny wytyczyć granice jej odpowiedzialności karnej i wyeliminować ryzyko popełnienia błędu.

Kolejnym, szczególnie znaczącym argumentem przemawiającym za przekonaniem, że Sąd Okręgowy w P., orzekający w tej sprawie, nie przekroczył granic wytyczonych przez ustawodawcę w art. 7 k.p.k., okazała się negatywna weryfikacja tych konkretnych okoliczności, które miały uwiarygodnić zeznania św.d. P. R.. W motywach zaskarżonego wyroku omówiono szerzej każdą z nich (wykluczenie podanych przez świadka cech charakterystycznych wyglądu osk. J. C. i jego miejsca zamieszkania, niezgodność marek i numerów rejestracyjnych samochodów, jakimi mieli poruszać się oskarżeni, niezgodność numerów ich telefonów). Samo przywołanie przez autora kasacji poprzedniej karalności niektórych spośród oskarżonych za przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, jak również danych z arkusza terapeuty ds. uzależnień – w odniesieniu do innych oskarżonych – nie ma wagi argumentu w warunkach współczesnego

procesu karnego i nie wystarczy za podstawę ustaleń faktycznych uzasadniających przypisanie dokonania czynu zabronionego.

Natomiast sugestię autora kasacji, jakoby sąd odwoławczy powinien – wobec braku potwierdzenia innymi dowodami relacji św. P. R. - uchylić wyrok Sądu I instancji i przekazać sprawę temu sądowi w celu poszukiwania innych dowodów, których nie dostarczył oskarżyciel publiczny, Sąd Najwyższy postanowił pozostawić bez komentarza wyrażając jedynie głębokie przekonanie, że w obowiązującym modelu procesu karnego ciężar wykazania oskarżonemu popełnienia czynu zabronionego wciąż spoczywa na oskarżycielu.

Podsumowując zatem dotychczasowe uwagi stwierdzić należy, że argumentacja sądu odwoławczego, który dokonał odmiennej niż Sąd I instancji oceny dowodu z zeznań św. P. R., okazała się wnikliwa i wszechstronna. Sąd ten wprawdzie nie miał bezpośredniego kontaktu z w/w źródłem dowodowym, ale szczegółowo przeanalizował zarówno treść samych relacji świadka, jak i uwzględnił różnice między zeznaniami złożonymi w śledztwie oraz na rozprawie, a także miał na uwadze treść opinii biegłej psycholog odnoszącej się do specyfiki pierwszych z tych zeznań oraz potencjalnych możliwości zapamiętania ilości danych zawartych w tych zeznaniach. Ponadto, podkreślono szczególnie istotne znaczenie sytuacji motywacyjnej w jakiej działał św. P. R., jaką była chęć uzyskania policyjnej ochrony dla siebie i rodziny przed zagrożeniem wynikającym z innej działalności świadka oraz związana z tym kalkulacja zysków i strat. Wskazano wreszcie, że próby weryfikacji konkretnych okoliczności opisywanych przez świadka okazały się albo nieskuteczne albo przyniosły wynik wręcz negatywny dla jego wiarygodności. Trafnie odwołano się także do kryteriów weryfikacji dowodu z pomówienia przez współuczestnika czynów zabronionych i w sposób pogłębiony odniesiono je do sytuacji procesowej występującej w niniejszej sprawie.

Żadna z tych przesłanek oceny wartości dowodu z pomówienia nie została skutecznie zakwestionowana w kasacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego. Dla podważenia oceny dowodów dokonanej przez sąd w ramach swobody zagwarantowanej w przepisie art. 7 k.p.k. należy mieć konkretne i ważne argumenty pozwalające wykazać, że przy tej ocenie doszło do naruszenia reguł logicznego rozumowania albo wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. W tej

sprawie, wywody autora kasacji w tej materii – mimo swej obszerności – nie okazały się przekonujące.

Natomiast zgodzić się trzeba było z tą częścią argumentacji skarżącego, w której podnosił on brak analizy i ustosunkowania się przez sąd odwoławczy do tych fragmentów relacji części oskarżonych, w których przyznawali oni kontakty z św.d. P. R. i korzystanie ze środków odurzających udostępnionych im przez niego. Skuteczny okazał się również zarzut niekonsekwencji w odniesieniu się do dowodu z wyjaśnień osk. P.S. i M.J.. W tym zakresie, obraza przepisów procesowych wskazanych przez skarżącego jest niewątpliwie rażąca, a w sytuacji, gdy polegała na braku przedstawienia spójnego i konsekwentnego uzasadnienia dokonanej zasadniczej zmiany wyroku Sądu I instancji, uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia. Takie przekonanie przemawiało za uwzględnieniem kasacji prokuratora na niekorzyść P.S. i M.J., D.B., P.W. i P.T. i uchyleniem wyroku sądu odwoławczego wobec tych oskarżonych oraz przekazaniem sprawy w tym zakresie sądowi odwoławczemu w celu ponownego rozpoznania.

W odniesieniu do pozostałych oskarżonych w tej sprawie kasacja prokuratora nie podważyła w sposób skuteczny wywodów zaprezentowanych przez sąd odwoławczy, co przemawiało za jej oddaleniem.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy w uchylonej części, Sąd Okręgowy w P. powinien wnikliwie przeanalizować wszystkie dowody, jakimi dysponuje w tej sprawie i uwzględnić relacje zachodzące między nimi, a następnie przedstawić pogłębioną argumentację uzasadniającą zajęte stanowisko.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku, obciążając Skarb Państwa wydatkami za postępowanie kasacyjne – w zakresie w jakim oddalono kasację oskarżyciela publicznego.